

Maria Kierepka*, Katarzyna Szmidt**, Mirosław Szala**

*Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu, **Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

PLYNNOŚĆ FINANSOWA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH W ZALEŻNOŚCI OD ICH WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ

FINANCIAL LIQUIDITY OF ORGANIC FARMS DEPENDING ON THE ECONOMIC SIZE

Słowa kluczowe: płynność bieżąca, płynność szybka, gospodarstwo ekologiczne

Key words: current ratio, quick ratio, organic farms

Abstrakt. Celem opracowania była ocena płynności finansowej w indywidualnych gospodarstwach ekologicznych prowadzących rachunkowość rolniczą w ramach systemu FADN w latach 2010-2012 w zależności od ich wielkości ekonomicznej. Przeprowadzona analiza wykazała znaczne zróżnicowanie płynności bieżącej i szybkiej zarówno w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej, jak i w badanych latach. Wysokim poziomem płynności finansowej charakteryzowały się gospodarstwa ekologiczne o najmniejszej sile ekonomicznej. Znacznie niższe wskaźniki zanotowano w jednostkach o wielkości ekonomicznej powyżej 25 tys. euro. Obliczone miary płynności finansowej przewyższały wartości standardowe, co wskazuje na dużą zdolność do regulowania zobowiązań krótkoterminowych.

Wstęp

Zarządzanie przedsiębiorstwem/gospodarstwem rolnym to proces ciągłego podejmowania decyzji zmierzających do realizacji wytyczonych celów [Świtłyk 2003, Büyükožkan, Feyzioglu 2004]. Praktycznie każda podjęta decyzja ma swój wymiar finansowy, gdyż bezpośrednio lub pośrednio wpływa na kształtowanie sytuacji finansowej podmiotu [Kowalczyk, Kusak 2006]. Strategiczny cel przedsiębiorstwa, którym jest maksymalizacja korzyści jego właścicieli wymaga w dłuższej perspektywie generowania dochodów, w krótszej zaś zapewnienia płynności finansowej. Wynika to z faktu, że w krótkim okresie o pozycji i trwaniu na rynku decyduje przede wszystkim terminowe regulowanie bieżących zobowiązań [Dębski 2005, Gościński-Pałczyńska 2013]. Głównym źródłem zasilania przedsiębiorstw w gotówkę powinien być dochód lub zysk. Jednak w gospodarce rynkowej nie zawsze wygenerowanie dodatniego wyniku finansowego świadczącego o rentowności podmiotu, oznacza posiadanie w dyspozycji środków pieniężnych. Bezpośrednią tego przyczyną jest stosowanie odroczonej płatności przy sprzedaży oraz zaleganie odbiorców z zapłatą [Bieniasz, Czerwińska-Kayzer 2006]. Ujemna korelacja występująca pomiędzy rentownością a poziomem płynności finansowej powoduje konieczność pogodzenia ze sobą dwóch przeciwstawnych celów przedsiębiorstwa, którymi są z jednej strony, maksymalizacja rentowności, a z drugiej – minimalizacja ryzyka utraty zdolności do regulacji zobowiązań. Świadome i umiejętne zarządzanie płynnością finansową staje się kluczowym etapem do realizacji celu strategicznego [Matras-Bolibok, padachi 2005].

Zdolność zachowania płynności finansowej powinna więc pozostawać w sferze szczególnych zainteresowań kierownictwa ze względu na fundamentalne znaczenie w aspekcie sprawnego i efektywnego gospodarowania [Franc-Dąbrowska 2006, Nyabwanga i in. 2013].

Zakłócenia w płynności finansowej są negatywnie oceniane przez otoczenie i skutkują niekorzystnymi konsekwencjami. Powodują one m.in. trudności w dostępie do zewnętrznych źródeł finansowania, zarówno w bankach, jak i u dostawców. Transakcje kupna stają się transakcjami gotówkowymi. Podobnie jest ze sprzedażą, co powoduje brak konkurencyjności i trudności z upłynianiem zapasów. Zmniejsza się wówczas obszar działania na rynku, a konsekwencją jest

obniżenie poziomu zysków i zmniejszenie wartości firmy [Bieniasz, Gołaś 2006, Iwin-Garzyńska, Adamczyk 2009]. Natomiast zbyt wysoki poziom płynności powoduje zamrożenie części kapitału obrotowego, a tym samym zmniejszenie rentowności przedsiębiorstwa.

W literaturze ekonomicznej pojęcie płynności finansowej jest różnie interpretowane [Michalski 2001, Skoczylas 2013, Kotowska i in. 2013]. Najczęściej jest ona rozumiana i oceniana w aspekcie majątkowo-kapitałowym, czyli jako zdolność przedsiębiorstwa do regulowania w wyznaczonym terminie zobowiązań krótkoterminowych. Zdolność tę wyrażają głównie zależności zachodzące pomiędzy zobowiązaniami krótkoterminowymi a majątkiem obrotowym. Majątek obrotowy stanowi zabezpieczenie terminowej spłaty tych zobowiązań [Kusak 2006, Cicirko 2010, Qasim i in. 2011]. O płynności finansowej można mówić również w aspekcie zdolności jednostki do dokonywania zakupów materiałów, towarów i usług niezbędnych do prowadzenia procesu produkcyjnego [Kobiółka 2009].

Chociaż na płynność finansową przedsiębiorstwa wpływa wiele czynników, zarówno zewnętrznych (makroekonomicznych i sektorowych), jak i wewnętrznych (technologia, organizacja procesu produkcji, sprawność zarządzania finansami, itd.), najczęściej oceny jej dokonuje się wykorzystując sprawozdania finansowe – bilans i *cash flow*. Dokumenty te przedstawiają skutki podejmowanych decyzji przez zarządzających w obszarze kształtowania struktury majątkowo-kapitałowej oraz sterowania przepływami pieniężnymi. Na podstawie tych sprawozdań można wygenerować wskaźniki finansowe stanowiące narzędzie analityczne wspomagające racjonalne zarządzanie płynnością finansową, tzn. ocenę decyzji *ex post* w tym obszarze oraz wykonanie rachunku *ex ante* w celu zaplanowania strategii finansowania aktywów obrotowych w okresie następnym.

Celem opracowania była ocena płynności finansowej w indywidualnych gospodarstwach ekologicznych w latach 2010-2012 w zależności od ich wielkości ekonomicznej.

Material i metodyka badań

Podjęte badania odnoszą się do analizy porównawczej danych empirycznych pochodzących z indywidualnych gospodarstw ekologicznych prowadzących rachunkowość rolniczą w ramach systemu FADN. Analizę przeprowadzono w badanych podmiotach pogrupowanych według wielkości ekonomicznej na podstawie uśrednionych wyników statystycznych, pochodzących z bilansów sporządzonych w latach 2010-2012. Przyjęto następujące klasy wielkości ekonomicznej gospodarstw wyrażonej w tys. euro SO¹: $2 \leq \text{€} < 8$ (bardzo małe), $8 \leq \text{€} < 25$ (małe), $25 \leq \text{€} < 50$ (średnio-małe), $50 \leq \text{€} < 100$ (średnio-duże) [www.fadn.pl].

Płynność finansową scharakteryzowano przy pomocy wskaźnika płynności bieżącej i szybkiej obliczonych jako relacje aktywów bieżących ogółem i aktywów o wysokim stopniu płynności do zobowiązań bieżących. Miary te oceniono porównując do wskaźników standardowych. Według literatury poziom wskaźnika płynności bieżącej i szybkiej powinien odpowiednio oscylować w przedziale: 1,2-2,0 oraz 1,0 [Sierpińska, Jachna 2004].

Wyniki badań

Badane gospodarstwa ekologiczne stanowiły zróżnicowaną pod względem wielkości ekonomicznej zbiorowość. Największy odsetek stanowiły jednostki o wielkości ekonomicznej $8 \leq \text{€} < 25$ (średnio 56%) i $2 \leq \text{€} < 8$ (średnio 23%). Prawie 75% powierzchni użytków rolnych (UR) będącej w użytkowaniu badanej grupy zajmowały gospodarstwa małe (42,3%) i średnio-małe (31,0%). W posiadaniu gospodarstw średnio-dużych było około 20% UR, a tylko 8,1% zajmowała grupa najmniejszych gospodarstw. Przeciętna powierzchnia UR utrzymywała się na zbliżonym poziomie w całym analizowanym okresie, z wyjątkiem gospodarstw najsilniejszych ekonomicznie, w których zanotowano prawie 70% wzrost. W latach 2010-2012 nakłady pracy we wszystkich grupach wykazały niewielką tendencję wzrostową, jak również zwiększały się wraz z wielkością

1 Od 2010 roku do określania wielkości ekonomicznej stosuje się wartość Standardowej Produkcji (SO) wyrażonej w euro. Próg wielkości ekonomicznej zmieniono z 2 ESU (2400 euro) na 4000 euro (SO) [www.fadn.pl].

ekonomiczną. Badane gospodarstwa dysponowały zróżnicowanym potencjałem majątku. Największą wartością i największym jej wzrostem (prawie o 100%) charakteryzowały się jednostki średnio-duże. Znaczące zwiększenie (o 35%) wystąpiło również w podmiotach małych. Wartość aktywów zwiększała się wraz ze wzrostem wielkości ekonomicznej gospodarstw. Natomiast w przeliczeniu na 1 ha UR tendencja była odwrotna. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa nie miała wpływu na uzyskiwane dochody z 1 ha UR. Najlepsze wskaźniki finansowe osiągnęły gospodarstwa małe i bardzo małe (tab. 1).

Tabela 1. Charakterystyka badanych gospodarstw ekologicznych w latach 2010-2012
Table 1. Characteristics of organic farms in the years 2010-2012

Wyszczególnienie/Specification	Rok/ Year	Wielkość ekonomiczna/Economic size			
		2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100
Liczba gospodarstw w próbie/ Number of holdings in sample	2010	56	133	35	15
	2011	57	152	41	13
	2012	73	168	48	16
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych/ Average agricultural area [ha]	2010	9,0	19,0	52,8	96,9
	2011	9,6	20,2	55,6	b.d
	2012	9,9	21,8	55,3	163,4
Liczba osób pełnozatrudnionych ogółem/ The number of full-time total [AWU]	2010	1,51	1,82	1,94	2,03
	2011	1,57	1,83	2,07	b.d
	2012	1,52	1,86	2,21	2,17
Wartość aktywów ogółem [zł/gospodarstwo]/ The value of total assets [PLN/farm]	2010	287 981	473 440	1 017 312	1 499 737
	2011	302 117	569 809	1 077 764	b.d
	2012	331 075	639 150	1 199 117	2 991 743
Wartość aktywów [zł/ha UR]/ The value of assets [PLN/ha UAA]	2010	31 998	24 918	19 267	15 477
	2011	31 471	28 208	19 384	b.d
	2012	33 442	29 319	21 684	18 309
Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego [zł/gospodarstwo]/The income from the family farm [PLN/farm]	2010	16 875	40 145	72 341	139 211
	2011	23 198	47 863	108 578	b.d
	2012	19 503	43 942	104 967	281 714
Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego [zł/ha UR]/The income from the family farm [PLN/ ha UAA]	2010	1 875	2 113	1 370	1 437
	2011	2 416	2 369	1 953	b.d
	2012	1 970	2 016	1 898	1 724

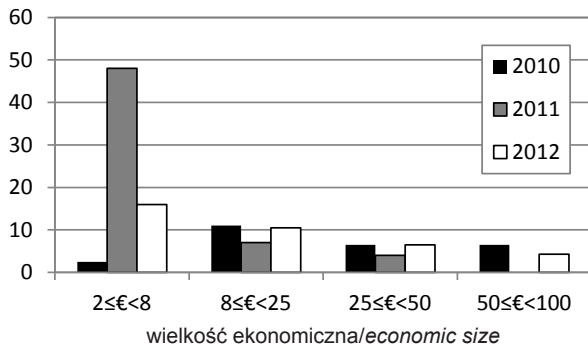
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych FADN [www.fadn.pl]

Source: own calculation based on FADN data [www.fadn.pl]

Zasadniczym etapem badań była analiza płynności finansowej, czyli analiza powiązań składników majątku obrotowego z zobowiązaniami bieżącymi. Analizując dane dotyczące poziomu płynności bieżącej stwierdzono znaczne jego zróżnicowanie w badanej zbiorowości. Najwyższe wskaźniki odnotowano w gospodarstwach o najmniejszej sile ekonomicznej, natomiast najniższe w gospodarstwach średnio-małych i średnio-dużych. W badanym okresie wystąpiła określona tendencja w kształtowaniu się omawianych wskaźników. Płynność bieżąca malała wraz ze wzrostem wielkości ekonomicznej za wyjątkiem jednostek bardzo małych w 2010 r. Wówczas gospodarstwa te wykazały się najmniejszą zdolnością płatniczą, chociaż mieszcząca się w obszarze wskaźnika standardowego². Pogorszenie zdolności do regulowania zobowiązań krótkoterminowych odnotowano w pozostałych jednostkach w drugim roku badań (rys. 1).

Poziom wskaźników płynności bieżącej determinowany jest skalą zmian aktywów obrotowych i pasywów bieżących. Z danych zawartych w tabeli 2 wynika, że przeciętny przyrost majątku obrotowego w badanym okresie, tj. w 2012 roku w porównaniu do 2010 roku mieścił się w prze-

² Poziom wskaźnika płynności bieżącej powinien oscylować w przedziale 1,2-2,0 [Sierpińska, Jachna 2004].

Rysunek 1. Płynność bieżąca w badanych gospodarstwach w latach 2010-2012

Figure 1. Current ratio of holdings surveyed in 2010-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FADN [www.fadn.pl]

Source: own study based on FADN data [www.fadn.pl]

dziale od +19 do +89%, natomiast zobowiązań krótkoterminowych od -84% do +161%. Skala zmian była również znacząca w odniesieniu do przyrostów i spadków średniorocznych. Przy dużym wzroście finansowania krótkoterminowego, a znacznie mniejszym majątku obrotowego, zmniejszają się zdolności płatnicze podmiotu (wskaźniki płynności bieżącej maleją) i odwrotnie. Największe różnice wystąpiły w gospodarstwach bardzo małych. Spadek zobowiązań krótkoterminowych (-95%) w 2011 roku w porównaniu do poprzedniego roku przy jednoczesnym wzroście aktywów bieżących (+13%) spowo-

Tabela 2. Dynamika aktywów bieżących i zobowiązań bieżących w badanych gospodarstwach w latach 2010-2012)

Table 2. Dynamics of current assets and current liabilities in the surveyed farms in 2010-2012

Wyszczególnienie/ Specification	Rok/Year	Wielkość ekonomiczna/Economic size			
		2 ≤ € < 8	8 ≤ € < 25	25 ≤ € < 50	50 ≤ € < 100
Aktywa bieżące/ Current assets [%]	2011/2010	113,1	119,0	117,5	-
	2012/2011	105,6	101,9	115,0	-
	2012/2010	119,4	121,3	135,2	188,7
Pasywa bieżące/ Current liabilities [%]	2011/2010	5,2	197,0	197,5	-
	2012/2011	309,4	62,8	74,6	-
	2012/2010	16,2	123,8	147,4	261,4

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych FADN [www.fadn.pl]

Source: own calculation based on FADN data [www.fadn.pl]

dował dużą nadpłynność. Natomiast w kolejnym roku badań znaczący wzrost finansowania krótkoterminowego (+210%) i niewielki majątku obrotowego (+6%) spowodował zmniejszenie wskaźnika płynności bieżącej z poziomu 48 do 16.

Ważnym czynnikiem kształtującym płynność finansową podmiotu jest wewnętrzna struktura aktywów obrotowych. W tej grupie majątku wyróżnia się składniki o różnym stopniu płynności. Z danych przedstawionych w tabeli 3 wynika, że gospodarstwa ekologiczne miały znaczny udział aktywów o niskim stopniu płynności (zapasy). Odsetek zapasów w badanym okresie zwiększył się w podmiotach słabszych ekonomicznie, natomiast ograniczenie stwierdzono w klasach najsilniejszych ekonomicznie. W gospodarstwach średnio-dużych udział tej grupy aktywów z poziomu około 74% w 2010 roku obniżył się do poziomu poniżej 50% w 2012 roku. Odwrotna tendencja wystąpiła w odniesieniu do składników o wysokim stopniu płynności, które w zasadniczy sposób wpływają na płynność szybką.

Stopień pokrycia zobowiązań krótkoterminowych aktywami o dużej płynności oscylował w przedziale 0,95-22,6. Zarówno poziom najniższy, jak i najwyższy zanotowano w gospodarstwach bardzo małych. Wyższe wskaźniki płynności szybkiej osiągnęli rolnicy z gospodarstw o wielkości ekonomicznej do 25 tys. euro. Miara ta podlegała wahaniom w czasie, natomiast w klasach wielkości ekonomicznej wraz z jej wzrostem malała (z wyjątkiem gospodarstw bardzo małych w 2010 roku) (rys. 2).

Analiza porównawcza płynności bieżącej i szybkiej wskazuje na znaczny stopień zamrożenia środków pieniężnych w zapasach, które ze względu na specyfikę prowadzonej działalności mogą

Tabela 3. Udział aktywów o niskim i wysokim stopniu płynności w aktywach bieżących w badanych gospodarstwach w latach 2010-2012

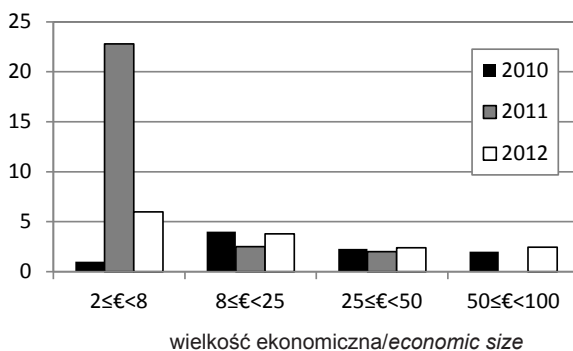
Table 3. The share of assets with low and high degree of liquidity in the current assets of holdings surveyed in 2010-2012 [%]

Wyszczególnienie/Specification	Rok/ Year	Wielkość ekonomiczna/Economic size			
		2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100
Aktywa bieżące o niskim stopniu płynności/Current assets of low liquidity [%]	2010	56,91	62,76	69,88	73,75
	2011	52,49	63,85	60,25	b.d.
	2012	63,98	67,27	60,66	48,74
Aktywa bieżące o wysokim stopniu płynności/Current assets with high liquidity [%]	2010	43,09	37,24	30,12	26,25
	2011	47,51	36,15	39,75	b.d.
	2012	36,02	32,73	39,34	51,26

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych FADN [www.fadn.pl]

Source: own calculation based on FADN data [www.fadn.pl]

być upłynnione dopiero po upływie określonego czasu [Kierpka 2010]. Może to powodować okresowo brak dostępności do środków pieniężnych. Najmniejsza różnica pomiędzy omawianymi wskaźnikami wystąpiła w gospodarstwach najsilniejszych ekonomicznie, w których rolnicy poprawili efektywność zarządzania tymi składnikami majątku. Gospodarstwa ekologiczne osiągnęły stosunkowo wysoki poziom wskaźników płynności. Jak podają Bieniasz i Gołaś [2006] „taki stan jest charakterystyczny dla rolnictwa polskiego oraz rolnictwa innych krajów UE i wynika nie tyle z wysokiego poziomu aktywów obrotowych, co z generalnie mniejszego zaangażowania kapitałów krótkoterminowych w finansowanie działalności”. Stwierdzenie to odnosi się również do badanych gospodarstw ekologicznych, w których odsetek aktywów obrotowych w sumie bilansowej wynosił od 7,3 do 9,7%, a pasywów bieżących od 0,2 do 3,6%.

Rysunek 2. Płynność szybka w badanych gospodarstwach w latach 2010-2012

Figure 2. Quick ratio of holdings surveyed in 2010-2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych FADN [www.fadn.pl]

Source: own study based on FADN data [www.fadn.pl]

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza wykazała znaczne zróżnicowanie wskaźników płynności finansowej w badanej zbiorowości, zarówno w klasach wielkości ekonomicznej, jak i badanych latach. W świetle standardów przyjmowanych w ocenie utrzymania bezpieczeństwa finansowego analizowane gospodarstwa ekologiczne nie były zagrożone jego utratą. Aktywa obrotowe ogółem, jak i poszczególne składowe tego majątku wykazywały kilkukrotne pokrycie zobowiązań krótkoterminowych. Płynność finansowa bieżąca i szybka w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej powyżej 25 tys. euro osiągnęły poziom bardziej zbliżone do standardowych. Świadczy to o bardziej racjonalnym podejmowaniu decyzji bieżących przez właścicieli tych gospodarstw w zakresie kształtowania wielkości i struktury aktywów obrotowych oraz sposobów ich finansowania, czyli *de facto* – o bardziej racjonalnym zarządzaniu płynnością finansową.

Literatura

- Bieniasz A., Golaś Z. 2006: *Istota i zróżnicowanie płynności finansowej gospodarstw rolnych*, Roczn. Akademii Rolniczej w Poznaniu, CCCLXXVII, 21-41.
- Bieniasz A., Czerwińska-Kayzer D. 2006: *Płynność finansowa a wskaźniki aktywności*, Roczn. Nauk. SERiA, t. XVIII, z. 1, 19-22.
- Büyükköçkan G., Feyzioglu O. 2004: *A fuzzy-logic-based decision-making approach for new product development*, Int. J. Prod. Econ., vol. 90, Issue 1, 27-45.
- Cicirko T. 2010: *Istota płynności finansowej*, [w:] K. Kreczmańska-Gigol (red.), *Aktywne zarządzanie płynnością finansową przedsiębiorstwa*, Wyd. Difin, Warszawa, 17.
- Dębski W. 2005: *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa. Teoretyczne i praktyczne aspekty*, PWN, Warszawa, 41-81.
- Gościński-Pałczyńska R. 2013: *Analiza płynności finansowej przedsiębiorstwa*, [w:] M. Jerzemowska (red.), *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa, 144-145.
- Franc-Dąbrowska J. 2006: *Bezpieczeństwo finansowe a efektywność zaangażowania kapitałów własnych*. Roczn. Nauk Rol., seria G, t. 93, z. 1, 121-128.
- Iwin-Garzyńska J., Adamczyk A. 2009: *Wybrane zagadnienia finansów przedsiębiorstwa*. PWE, Warszawa, 137-142.
- Kierepka M. 2010: *Efektywność zarządzania aktywami obrotowymi w indywidualnych gospodarstwach rolnych w zależności od ich wielkości ekonomicznej*, Zesz. Probl. Post. Nauk. Rol., z. 556, 541-549.
- Kobiałka A. 2009. *Rentowność przedsiębiorstwa a zachowanie płynności finansowej na przykładzie wybranych przedsiębiorstw przemysłu rolno-spożywczego*. Roczn. Nauk. SERiA, t. 11, z. 1, 207.
- Kotowska B., Uziębło A., Wyszowska-Kaniewska O. 2013: *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, CeDeWu, Warszawa, 59-60.
- Kowalczyk J., Kusak A. 2006: *Decyzje finansowe firmy, metody analizy*. Wyd. C.H.Beck, Warszawa, 9-12.
- Kusak A. 2006: *Płynność finansowa. Analiza i sterowanie*. Wyd. Nauk. Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, 5-28.
- Matras-Bolibok A. 2005: *Zastosowanie analizy strategii zarządzania płynnością finansową w przedsiębiorstwie o produkcji sezonowej*, Annales UMCS, Sectio H, vol. XXXIX, 21, 293-307.
- Michalski G. 2001: *Pomiar poziomu płynności finansowej w przedsiębiorstwie – wybrane zagadnienia*. Prac. Nauk. Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu nr 894, 120.
- Nyabwanga R.N., Ojera P., Simeyo O., Nyakundi F.N. 2013: *An Empirical Analysis of the Liquidity, Solvency and Financial Health of Small and Medium Sized Enterprises in Kisii Municipality, Kenya*, European J. Bus. Manag., vol. 5, no. 8, 1-16.
- Qasim S., Ramiz R. 2011: *Impacts of liquidity ratios on profitability*, Interdis. J. Res. Bus., vol. 1, Issue 7, 95-98.
- Padachi K. 2006: *Trends in working capital management. and its impact on firm's performance. An analysis of Mauritian small manufacturing firms*, International Review of Business Research Papers vol. 2 no. 2, 45-58.
- Skoczyła W. 2013: *Sterowanie płynnością finansową przedsiębiorstwa za pomocą controllingu finansowego*. Rachunkowość nr 1. Stow. Księg. w Polsce, 28-29.
- Sierpińska M., Jachna T. 2004: *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa, 144-165.
- Świtłyk M. 2003: *Zarys nauki o zarządzaniu przedsiębiorstwem rolniczym*, Akademia Rolnicza Szczecin, 127-134. www.fadn.pl

Summary

The study provides an assessment of liquidity on organic farms engaged in agricultural accounting under the FADN in 2010-2012. The analysis showed significant differences in current and quick ratio both in individual classes of economic size and in examined years. Organic farms with the smallest economic strength were characterized by the high level of financial liquidity. Significantly lower rates were recorded in units of economic size over 25 thousand euro. Calculated measures of liquidity exceeded the standard values, indicating a high ability to pay short-term liabilities.

Adres do korespondencji
dr Maria Kierepka

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowicza w Zamościu
ul. Jana Zamoyskiego 64, 22-400 Zamość
tel. 506 091 358; e-mail: kier10@wp.pl
dr Katarzyna Szmidt, inż. Mirosław Szala
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Nauk Rolniczych
Katedra Produkcji Roślinnej i Agrobiznesu
ul. Szczepińska 102, 22-400 Zamość
tel. (84) 677 27 64, e-mail: katarzyna.szmidt@up.lublin.pl